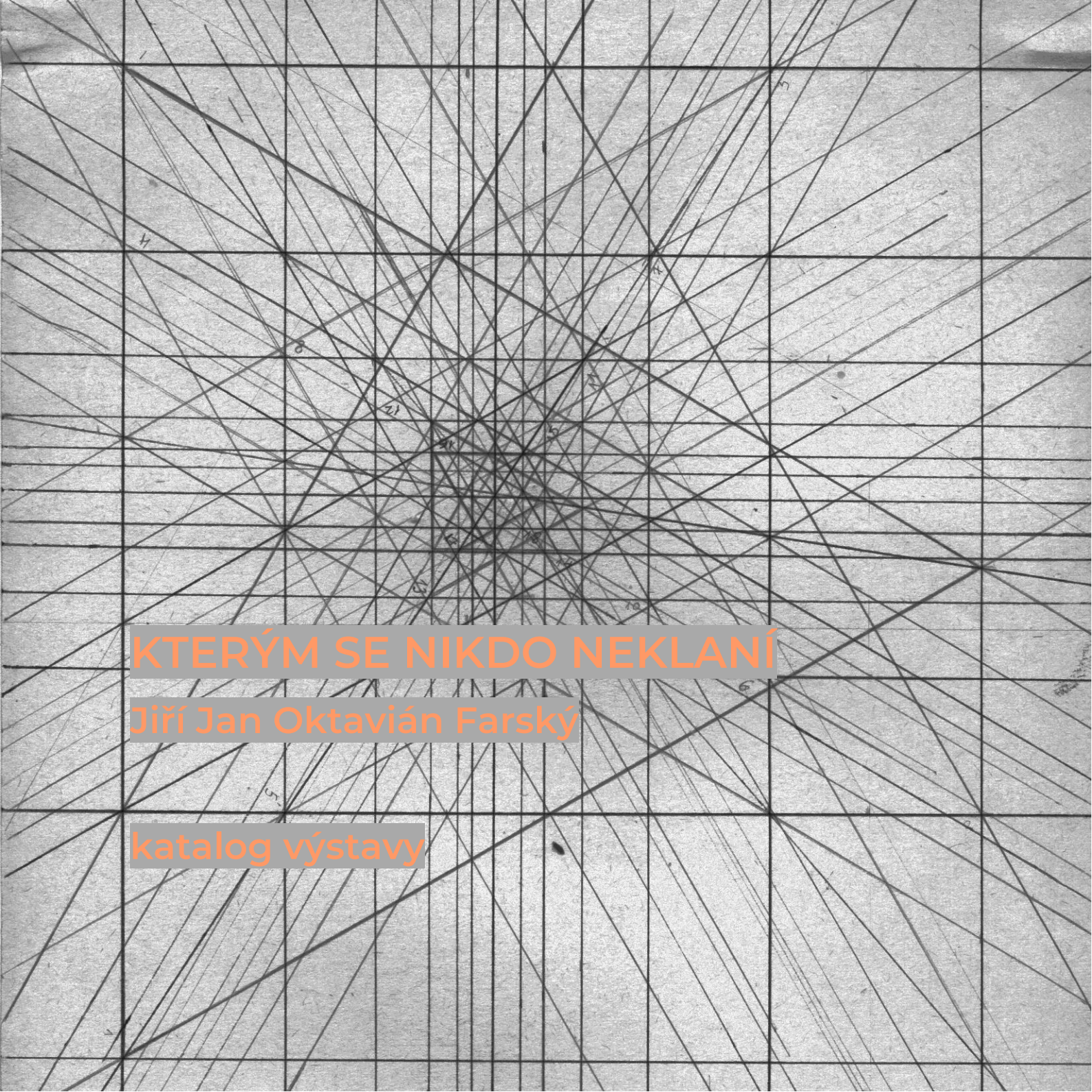

The background of the entire page is a complex geometric drawing. It features a light gray grid with a series of dark gray lines intersecting at various angles. Some of these lines are straight, while others are slightly curved. Small numbers (1 through 10) are scattered throughout the drawing, often near the intersection points of the lines. The overall effect is one of a technical or architectural sketch, possibly related to perspective or geometry.

KTERÝM SE NIKDO NEKLANÍ

Jiří Jan Oktavián Farský

katalog výstavy

Zabýval se lingvistikou, ovládal mj. řečtinu, hebrejštinu, kterou též vyučoval, a podílel se na ekumenickém překladu Bible a jeho teologie a Bible uplatňoval v praxi Českobratrské evangelické. Ori-
pě, ve fyzice, výpočetní technice
é činnosti.

o jsem potkala až v posled-
v duchodovém věku. Potká-
i v brněnském Blahoslavově
n na evangelické bohoslužby,
vičít na klavír – tato drobná
razem jeho osobnosti: bratr
ě dělal, dovedl a znal. Mnozí
áběru měli jen mlhavé poně-
prosazo-

Jiří Jan Oktavián Farský (1935–2017)

odil
e,
n-
ál-
uso-
aby šel
dovál na Vy-
ké. Jiří si však vyvzdoroval stu-
na univerzitě Jana Evangelis-
ovu Masarykově univerzitě.

ráfí dopisoval s láskou své mla-
nezaložil. Podle svých přátel si
téra, jak tomu sám říkával, ne-
x. Velikou pomocí, nejen v péči
yla jeho sestra Oktaviána. Pro
l důležitou mužskou postavou,
ým strýcem, který ovšem podle
darování suploval i jiné role.

tel z evangelického prostředí, Boží oslo-
yho do evangelické církve přivedly. Pracoval
boru v Husovicích, účastnil se tu ekumenic-

kých biblických setkání, řadu lidí navštěvoval a různé je podpo-
roval. Díky své lásce k jazykům si osvojil hebrejštinu, aramejšti-
nu a řečtinu, účastnil se práce na ekumenickém překladu
Bible a pomáhal jej komentovat. V roce 1986 byl ordi-
nován za jáhna, v devadesátých letech pak vystudo-
val dálkově Evangelickou teologickou fakultu, spo-
lupracoval s Českou biblickou společností. Stejně
jako v ostatních oblastech svého zájmu, stál i ve
věcech víry a církve široce rozkročen – měl řadu
přátel v domáci i zahraniční ekumeně, zpíval
v mužském katolickém sboru, později v evange-
lickém pěveckém sboru Cantate Domino. Ochot-
ně a rád vypomáhal v evangelických sborech jako
kazatel, v Židenicích ve spolupráci s bratrem Ji-
řím Novákem vedl prázdninové biblické hodiny.

V církvi byl neustále aktivní,
do posledního času se
účastnil bohoslužeb
i setkání kazatelů.

Není snadné ob-
sáhnout do slove-
lou osobnost brat-
ra Jiřího. Byl mimo
jiné přírodovědec,
výtvarník, kazatel,
hudebník, jazyko-
vědec, pravidelně
sportoval, měl řadu
přátel, dovedl být tole-
rantní k názorům a pohle-
dům jiných. Jeho známí na něj vzpomínají jako

na člověka čistého srdce, laskavě řečeno trochu
Dona Quijota a trochu Františka z Assisi. Sna-
žil se ze všech sil dělat to, co vnímal jako dobré
a správné, ne vždy však byl pochopen a přijat,
šife jeho informací a znalostí mu vlastně někdy
ztěžovala kontakt s lidmi.

Bratr Jiří zemřel ve druhém adventním týdnu
roku 2017 ve věku nedožitých 83 let. Do posled-
ních dnů se věnoval svému zásadnímu životnímu
poslání – předávání znalostí, činnosti pedagogické.

Saša Jacobea

KTERÝM SE NIKDO NEKLANÍ

Muzeum Náchodska

Kurátoři výstavy
Sixtus Bolom-Kotari / Mariana Poláková

Grafický design
Sixtus Bolom-Kotari / Kateřina Kesslerová / Jana Brátová

Poděkování
Marcela Landová / Saša Jacobea / Zuzana Lukšová
Tomáš Weissar / Martina Bolom-Kotari

מוקד: רגע-לי
הולא תתקט
אך יגי

Va'ani yada'ti go'ali hai veaharoun al-apar yakum
Ve'ahar ouri nik'kpu zot umib'besari eheze 'elova
Ašer ani ehezeh li ve'enai ra'u

jako poslední se po-
uži seděli, ač zbaven
oro mne tu bude, mé

ne zvolili ver-
oroto, že se
ckém pře-
yl citovaný
e se jedná
e se s dal-
m v době
ský od de-
val hebrej-

Učenec

Zde jsme
prejské pís-
rejské gra-
o vedením
o originálu
du Starého
ho obvykle
inném kru-
se nezalek-
mimo jiné stá-
student schopen
ložit jej v hebrejštině
eptuaginty a Vulgáty."
arského přicházela bez

jakékoli znalosti hebrejštiny a s jen mlhavou před-
stavou o tom, jak ji budeme schopni komparovat
s řeckým a latinským překladem, a tak jsme s ostatní-
mi studenty o to více museli obdivovat široký pře-
hled pana Farského v mnoha jazycích – krom
hebrejštiny, koiné a latiny dokázal sledovat
souvvislosti i v několika jazycích moder-
ních a spojovat je s interpretací daného
textu, která zahrnovala postřehy z mno-
ha různých odvětví, jimiž se pan Farský
zabýval – od teologie přes umění až po
fyziku. Svůj výklad pak doplňoval také
ozájitky ze svého života. Mohli jsme setak
seznámit se zajímavými detaily ze záku-

lisí práce na ekumenic-
kém překladu Bible
a z jeho působení
na univerzitě
a v církvi. Jeho
přednášky byly
cenné nejen
z hlediska ja-
zykovědného
a literárního, ale
také teologické-
ho a osobního. Byť
jsme se k cíli srovnáva-
cích čteb, tedy komparací biblických ja-
zyků, dostávali pouze po krůčcích, přesto
jsme přednášky pana Farského poslouchali
se zaujetím, a to hlavně pro jeho
osobní, lidský a trpělivý přístup. Trefně
naše dojmy z přednášek kdysi vyjádřil
jeden náš spolužák následujícími slovy:
„Sice ne vždy rozumím tomu, co pan Far-
ský říká, ale mám dojem, že mě to dělá lep-
ším člověkem.“

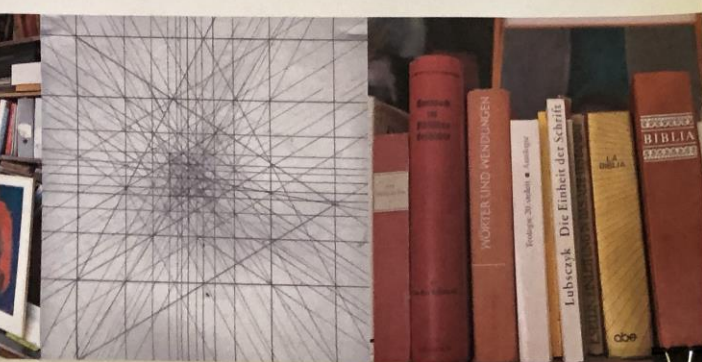
Zuzana Lukšová – Tomáš Weissar

Umělec

Jiří Farský se hlásil k výtvarnému hnutí na-
bistů. To vzniklo ve Francii roku 1888, aby spojovalo vědecky
a mystický základ výtvarného umění s jeho sociálními důsledky. Umělecké
dílo podle nabistů zrcadlí osobní syntézu tvarů přírody s umělcovým duchovním sv-
tem. Ve Farského díle se charakteristicky potkávala – a zapasila – spontánní kreativita s u-
mým chápáním vizuality jako přesné matematického kalkulu zákonů perspektivy či zlatého
svůj život byl výtvarně činný. Průběžně se vracel k náboženským tématům, v nichž kombinoval
často v původních biblických jazycích. Jeho umělecky neplodnější tvůrčí období časově spadá
sedesátých let 20. století, kdy mimo jiné studoval na Akademii výtvarných umění v Praze. Své kresby, t-
v Praze, Olomouci, Stramberku a v okolí města Hranice, kde pro malířskou studii života nenápadných li-
všedního dne, strávil na stavbě jako dělník i jako výtvarník téměř celý rok.

Jubilejní rok ČSMF 1948

V příležitosti svého 25. výročí přejevuje
Československá myslivecká jednota svému čestu

p. Dr. Ing. Oklavinu Ferskeimu
uznání za zásluhy o myslivost

Myslivosti zdar!

Ant. Čech
místní předseda

Ant. Čech
místní předseda

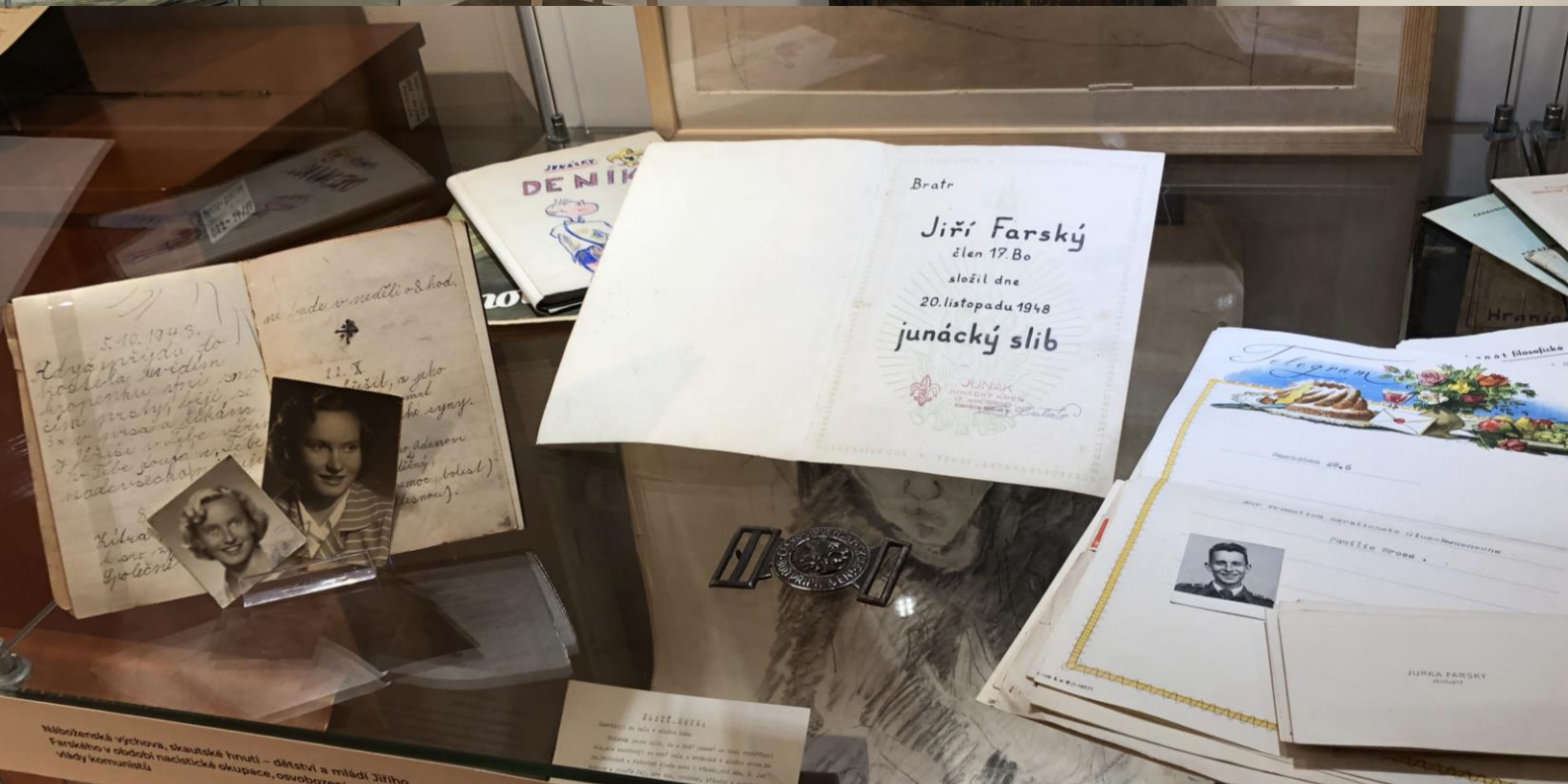

Jiří Farský, celým jménem Jiří Jan Oktavián Farský, se narodil do rodiny přírodovědce Oktaviána Farského (1893–1969), profesora ochrany lesa na Vysoké škole zemědělské v Brně a propagátora pěstebních postupů pro udržení ekologicky vyrovnaného stavu lesa. Oktavián Farský v roce 1927 obdržel stipendium francouzské vlády ve výzkumném ústavu Vysoké školy lesnické v Nancy (École des Eaux et Forêts). Studijní pobyt ukončil předložením dizertační práce a byl 13. června 1928 prohlášen doktorem přírodních věd (Dr. és sciences). Manželkou Oktaviána Farského se od roku 1923 stala bankovní úřednice Marie, rozená Novotná

Dědeček Vilém Farský byl revírním lesním na velkostatku hrabat Kinských z Vchynic a Tetova. Byl pokračovatelem rodu Farských, kteří sloužili jako lesníci na panství Kinských více než sto let. Rodiče dali dětem dobrou výchovu, katolickou víru a pevné morální základy. Kontakty se šlechtickými hospodáři dokládá reprodukce portrétu Františka Arnošta hraběte Harracha z roku 1930, významného zemědělského odborníka a organizátora

Náboženská výchova, skautské hnutí – dětství a mládí Jiřího Farského v období nacistické okupace, osvobození a nástupu vlády komunistů

Touha po poznání podnítila celoživotní studium řady oborů od přírodních věd, výtvarného umění, jazyků po evangelickou teologii na několika vysokých školách

Mladík, vášnivě studující pravdu světa i Boha, jakoby patřil do jiného světa – na přelomu padesátých a šedesátých let 20. století jen těžko hledal uplatnění

Inspirován dobovou atmosférou vyzdvihování dělnické třídy a práce, vydal se do prostředí dělníků na stavbách – formou obrazového zápisníku tvořil svědectví všedního dne

Hluboké znalosti Bible v jazycích, v nichž byla napsána, vyústily v přizvání Jiřího Farského do skupiny učenců pracujících na českém ekumenickém překladu Bible, prvním společném překladu Písma svatého, uznávaném všemi křesťanskými církvemi. Vznikal v letech 1961–1979

ichž byla napsána,
do skupiny učenců
ekladu Bible, prvním
o, uznávaném všemi
ch 1961-1979

PŘEDSTAVA OBRAZOVÉHO ZÁPISNÍKU vznikla postupně. Někde v počátcích tkví zálesácká myšlenka znovunalézaného bratrského vztahu k sestře a zároveň poučovatelce přírodě.

Zálesáckému hnutí, pro něž se pobyt v pusté přírodě podobal docházce do „prorocké školy přirozeného myšlení a jednání“, se na základě zálesácké zkušenosti nejednou dařilo strhávat klapky z očí, „koňské klapky“ vždy a znovu vytvářené bajkami pohodlných myslitelů civilizací.

K prorockým svědectvím z pobytů „zálesáků“ či poustevníků v pustině lze přiřadit i obrazový zápisník. Takovými svědectvími jsou nejen zkušenosti biblických i nebiblických poustevníků, ale také kresby a vyprávění malíře a kazatele Ernesta Thompsona Setona, povídky a básně Rudyarda Kiplinga, příběhy spisovatele westernů Zaneho Greye, pokyny anglického vyzvědače a zakladatele skautského hnutí Roberta Baden-Powella a svědectví mnoha dalších.

ZA ROČNÍHO POBYTU v Hranicích jsem okénkem svého dřevného baráku na poli před vápencovým lomem mohl pozorovat, jak pozvolna mizí černý otvor ve skále, vchod do Jurikovy jeskyně, bývalé pustevny středověkého eremity Jurika. Pod tímto znamením, hluboko v údolí, na neobdělávané louce, v baraby obývané chatrči, která přijde zbořit, vznikaly kresby, skici, studie i malby obrazového zápisníku z Hranic.

KAŽDÉMU OBRAZU MŮŽEME PŘISOUDIT přinejmenším dva autory. Toho, který zobrazuje a pak toho, kdo je v obraze

zobrazován nebo to, co je zobrazováno. Obraz se stává viditelným svědectvím o vzájemném vztahu obou autorů během zobrazování. Právě jen takové pojetí dvojího autorského ocenění obrazu si žádá etika úcty k životu. Ani jeden z těchto autorů nemusí být jmenován; jejich přesnější identifikaci lépe poslouží připojená slovní poznámka, příběh, „koan“, jenž se hned nebo časem připojuje k obrazu. Tato poznámka má pak kromě identifikace autorů za účel připojit i vnímajícího pozorovatele jako třetího do „klubu autorů“ – probudit jeho mysl ze zajetí starostmi k obnovenému vnímání a rozhodnutí vstoupit do vztahu s těmi již zmíněnými dvěma. Vytvořit společenství.

Jiří Farský

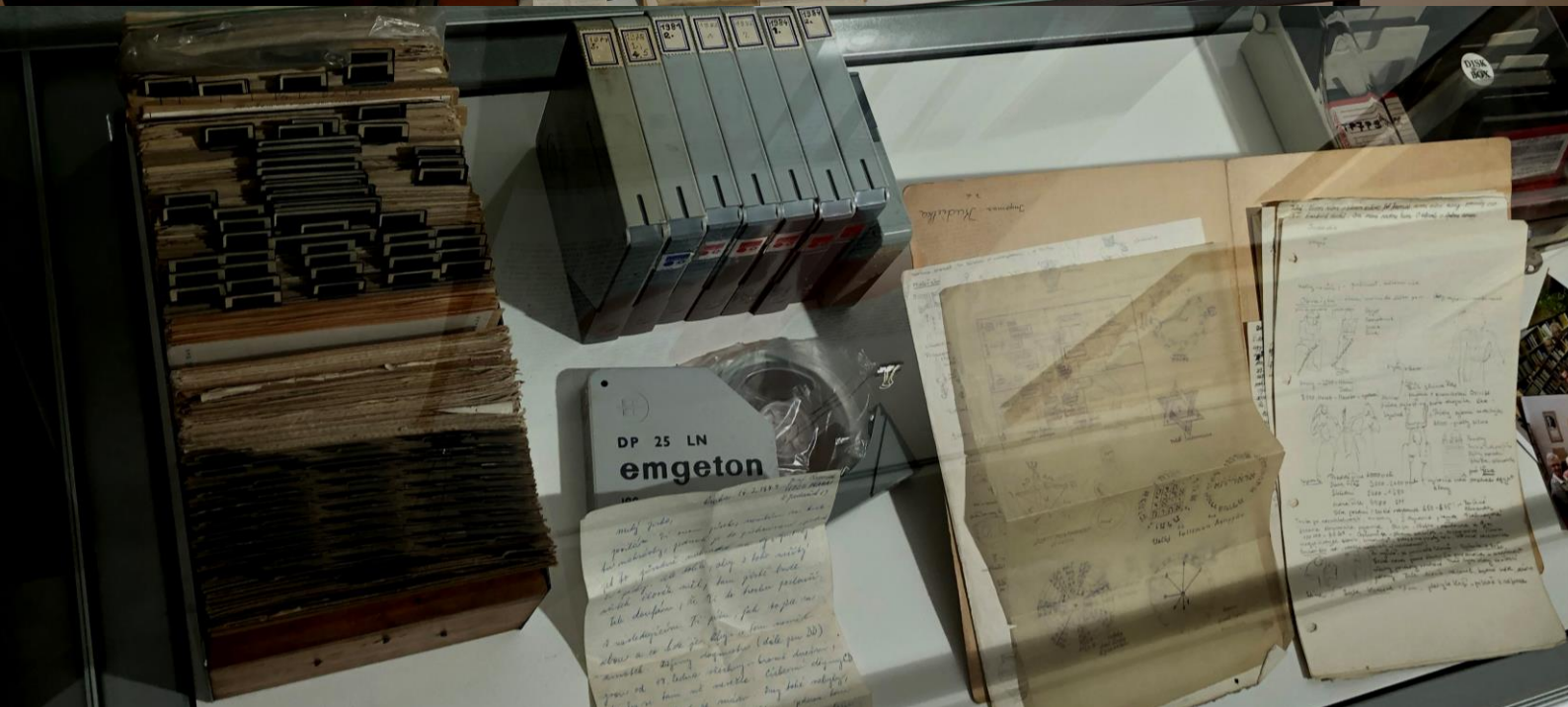
Vystavená část představuje pouhý zlomek knihovny Jiřího Farského, která zaplňovala několik místností jeho brněnského bytu. Část knih zdědil a dědictví bohatě rozšířil jak odbornými knihami, tak beletrií. Žádný jazyk pro něj nepředstavoval překážku, se zájmem zkoumal společné základy světových řečí

Součástí kabinetu učenice byla bohatá dokumentace vědění, včetně vzácných audiozáznamů přednášek evangelických teologů ze sedmdesátých let 20. století, ale také záznamů zabývajících se tajnými naukami

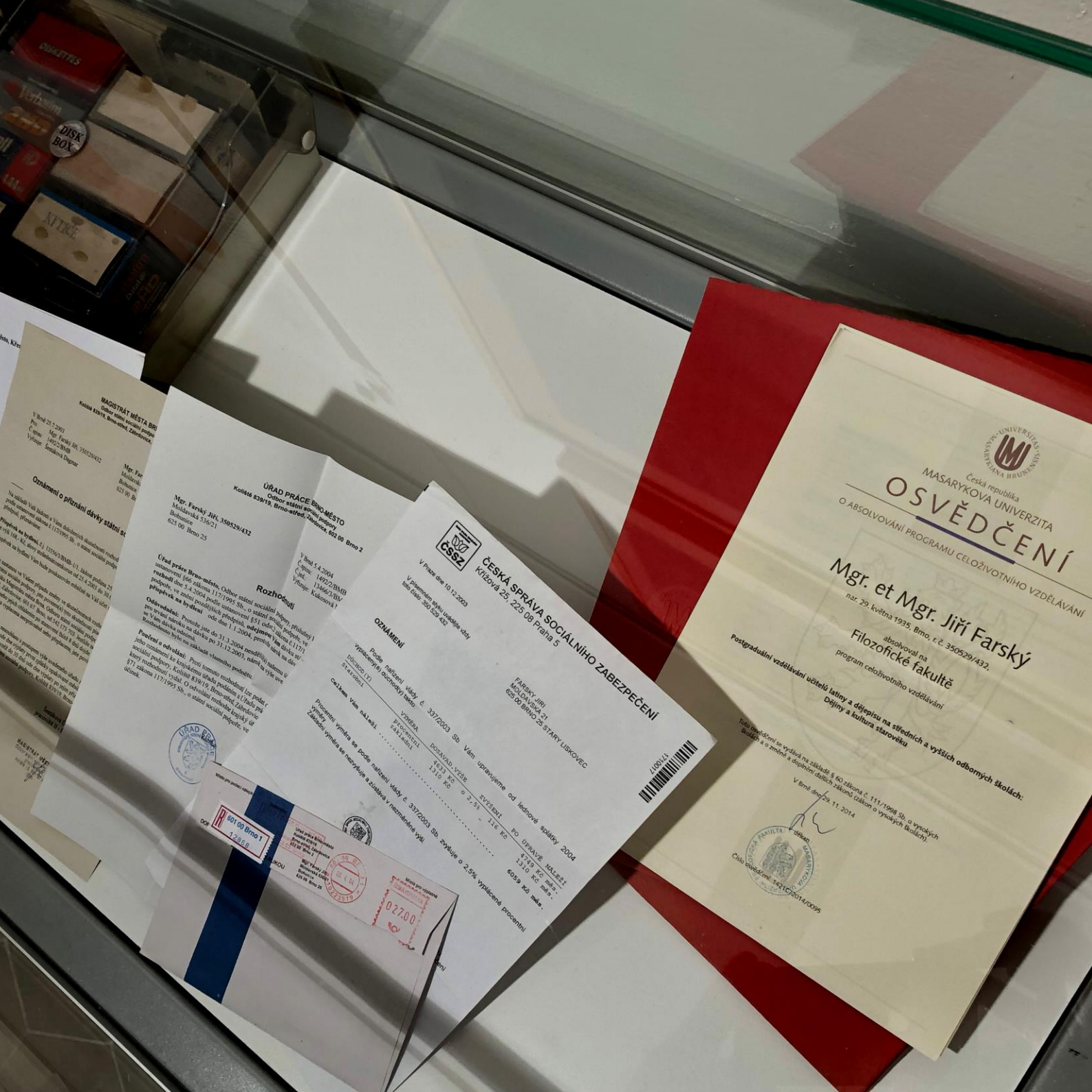
Po roce 1989 začal Jiří Farský externě vyučovat na brněnské Masarykově univerzitě, zároveň se nepřestal sám vzdělávat. Poslední diplom obdržel ve svých skoro osmdesáti letech. Ačkoli se stýkal s věhlasnými osobnostmi své doby, také v zahraničí, jeho hmotná situace zůstávala z vnějšího pohledu tíživá

Jiří Farský žil vědomě životem chudoby a odříkání, nástroje svého poznání vyráběl sám z věcí, které našel, jako tento dalekohled

MAJSTRÁT MĚSTA BRNA
Odbor státní správy
Kontaktní osoba: Mgr. J. Farský
Telefon: 530529432
E-mail: j.farsky@masarykova-univ.cz
Adresa: Masarykova 25, 602 00 Brno

Oznámení o přání davy státní srážky
V Brně dne 10.12.2003
Podpis: Mgr. J. Farský
Město: Brno

ÚŘAD PRÁCE BRNO-MĚSTO
Odbor státní správy
Kontaktní osoba: Mgr. J. Farský
Telefon: 530529432
E-mail: j.farsky@masarykova-univ.cz
Adresa: Masarykova 25, 602 00 Brno

Rozhodnutí
V Brně dne 10.12.2003
Podpis: Mgr. J. Farský
Město: Brno

Oznámení
V Brně dne 10.12.2003
Podpis: Mgr. J. Farský
Město: Brno

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
Křížová 25, 225 08 Praha 5
V Brně dne 10.12.2003
Podpis: Mgr. J. Farský
Město: Brno

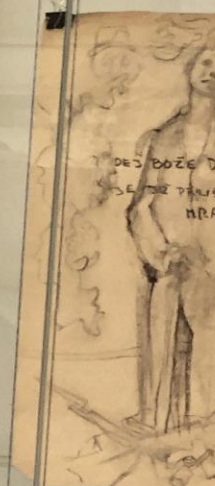
MASARYKOVA UNIVERZITA
Česká republika
OSVĚDČENÍ
O ABSOLVOVÁNÍ PROGRAMU CELožIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
Mgr. et Mgr. Jiří Farský
nar. 29. května 1935, Brno, r.č. 350529/432
absolvoval na
Filozofické fakultě
program celoživotního vzdělávání
Postgraduální vzdělávání učitelů latiny a výšších odborných školách:
Dějiny a kultura starověku
V Brně dne 29. 11. 2014
Číslo osvědčení: 141C/0014/0095

Pozůstalost Jiřího Farského, kterou v roce 2018 získalo Muzeum Náchodska, obsahuje mnoho desítek položek. Vitrína představuje příklady výtvarných děl – portréty autorových blízkých, návrhy propagačních plakátů, kresby, grafiky, koláže obrazů a textů, včetně ironických glos reality, ve které autor žil. Mnohá díla jsou obtížně identifikovatelná. Jiří Farský neměl přímé dědice, zde není koho se zeptat.

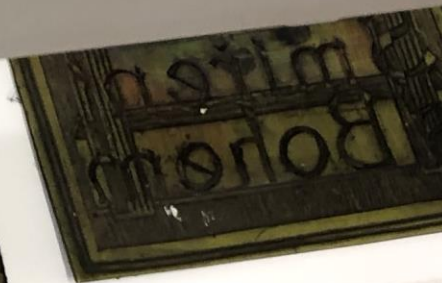
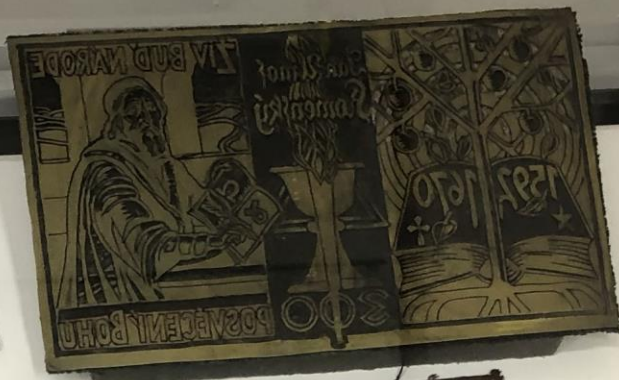
Linorytové desky Jiřího Farského, převážně s náboženskými motivy – zhotovované tisky rozdával přátelům jako novoročenky, ale také ve formě „svatých obrázků“ na zed' s biblickými citáty

Dochovaná část sochařské tvorby Jiřího Farského z jeho pozůstalosti

Kytice je stěžejní dílo Karla Jaromíra Erbena, sbírka třinácti balad inspirovaných lidovou slovesností poukazující na hodnotu mezilidských vztahů, viny a trestu, vydaná poprvé roku 1853

Práci na ilustracích k Erbenově Kytici pojal Jiří Farský podle svého zvyku, komplexně a s vnitřní poctivostí. Zabýval se jazykovou stránkou, posunem významu slov při převodu českého textu do dalších jazyků, pracovní překlady pořizoval sám. Nastudoval detaily lidové hmotné kultury, osobnost autora Kytice, podle možností i psychologické profily postav jednotlivých balad

Dochovaná část sochařské tvorby Jiřího Farského z jeho
pozůstalosti

English

Latin

THE POY
A mother died, and in the grave they laid her
Her eyelids closed, her hands
Came every morning and a still past her,
Looking their mother dead to find

For her dear children in the mother's place
For long and long since more was found
Embraced in a flower with very leaves
Spraying around her head around

They know their mother by its fragrance
They know, and joyful they become
The empty flower that brought them
Mother's dear and they close to none

Soul of our mother, dear to our own nation,
You taught language of ours
On that far island I picked your companion
Where shall I give of that flower?

Here a mother's love I will find you
With ornamented ribbon to bind
To the thing which is precious I will find you
Where people of your kin abound

And there, perhaps, the daughter of some
mother
Will show the sweet breath of your scent,
Perhaps the son of someone or another
You'll meet, his heart on you intent

THEY SAY IN (Holland) (Latin)

There's a mother in the grave, and there,
Her eyelids will grow
And every morning and a still past her,
Looking their mother dead to find

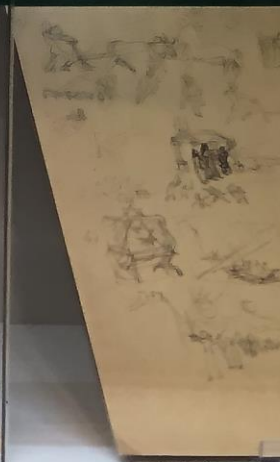
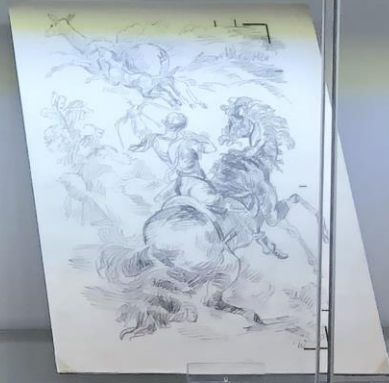
For her dear children in the mother's place
For long and long since more was found
Embraced in a flower with very leaves
Spraying around her head around

They know their mother by its fragrance
They know, and joyful they become
The empty flower that brought them
Mother's dear and they close to none

Soul of our mother, dear to our own nation,
You taught language of ours
On that far island I picked your companion
Where shall I give of that flower?

Here a mother's love I will find you
With ornamented ribbon to bind
To the thing which is precious I will find you
Where people of your kin abound

And there, perhaps, the daughter of some
mother
Will show the sweet breath of your scent,
Perhaps the son of someone or another
You'll meet, his heart on you intent

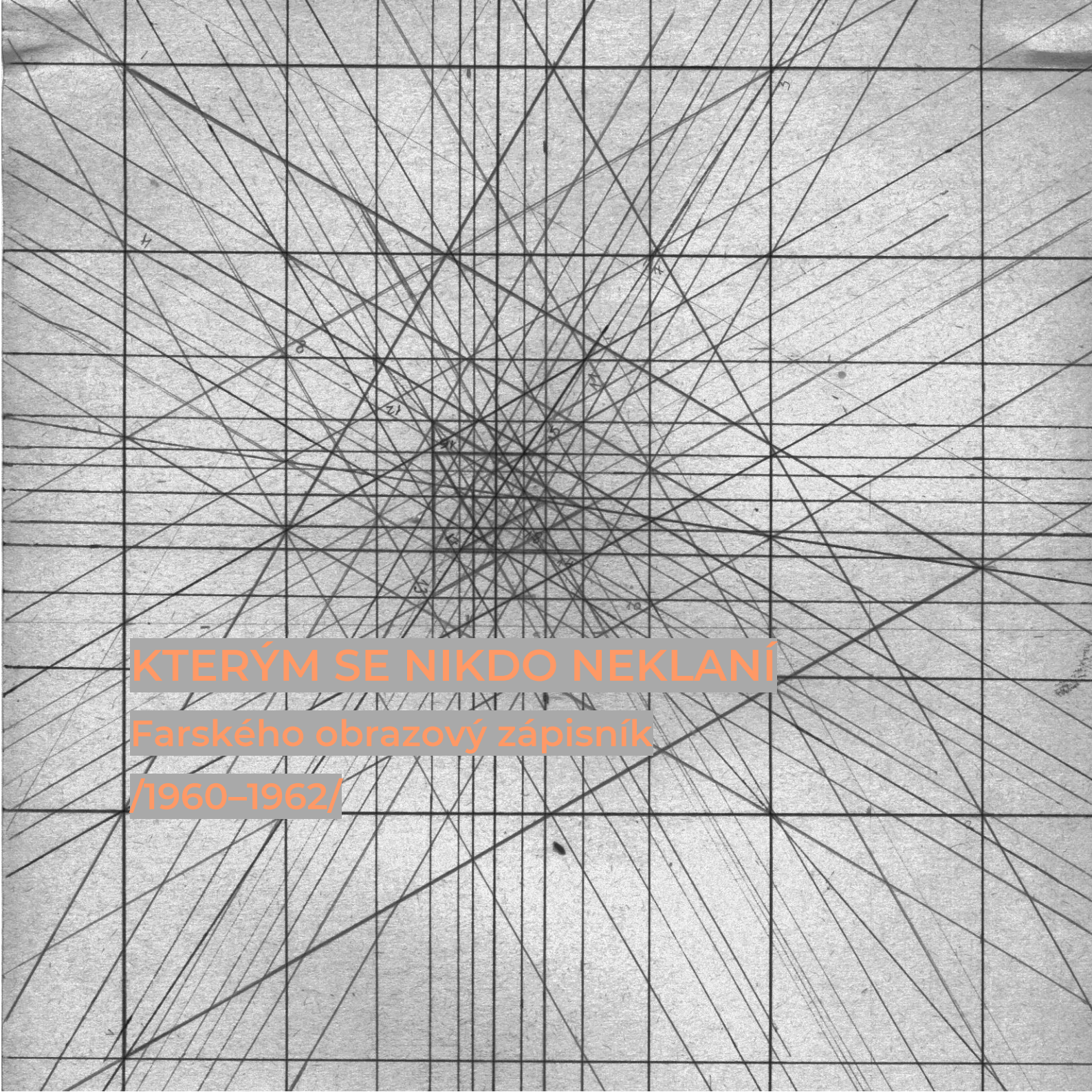
Akty z pozůstalosti Jiřího Farského

ARTY I POKŁADKI WITKACIA

KTERÝM SE NIKDO NEKLANÍ

Farského obrazový zápisník

/1960–1962/

PŘED JAREM

Jen velmi vzácně, v ojedinělém dni, zazáří krajina nezvyklými, ba neskutečnými barvami, vzdor vší nepřízni a řezavě mrazivému prostředí a temným mračnům je vše náhle jasné a lze vidět náhle daleko, daleko v prostoru i čase.

LOM ZA HRANICEMI

Tam kde se nyní bagry zakusují, byl zbytek Jurikovy jeskyně, která nesla své jméno po poustevníku Juríkovi, jenž uvnitř omezeného prostoru této jeskyně hledal spojení s nejvyšším a věčným. Spotřebováním vápence jejích stěn pro obydlí mnohých rozepjal se prostor Jurikovy jeskyně až k hranicím stvořeného vesmíru. Až bude zapomenuta, a časem i její jméno, vstoupí poustevníkovovo obydlí do věčnosti.

ZÁTIŠÍ S KAMNY A HOLÍNKAMI

Ohrnutí holínky, projev šviháctví na stavbě, stojící v protikladu k nezbytné potřebě sucha uvnitř, muselo být odstraněno, aby se holínka mohla stát obстоjným útočištěm vyděšenému zajíčkovi.

ZAJÍČEK

Na rozkvetlé louce za barákem, kde jsem bydlil, zaslechl jsem jeho volání o pomoc. Zastihl jsem jej právě v okamžiku, když se lasička pokoušela zakousnout své ostré zoubky do jeho zátylku. Zahnal jsem ji; jaké štěstí, vyděšené mládě nebylo zraněno. Svého nového přítele jsem vzal s sebou domů. V mé stavebnické holínce našel své poslední útočiště. Za tři hodiny však dodýchal. Snad neuměl uvěřit, že je zachráněn.

NA MŮSTKU U FABRIKY (HRANICE)

Dvě děvčátka si na železničním můstku něco povídají. Nevím však, co je předmětem jejich rozhovoru, rád bych to věděl, ale neslyším, jsem příliš vzdálen. Ostatně duše každého člověka je bez oken pro druhého. A tak to má i být. Vždyť právě to je jeho jediná spolehlivá obrana proti nežádaným vetřelcům. Básník, který se domnívá, že nahlédl do dívčího myšlení, ten se pěkně mýlí, a ani Nobelova cena za literaturu mu k přímému nazírání do cizího nitra nedopomůže.

**PŘED ZDÍ TOVÁRNY
(HRANICE)**

Právě na takové zdi píší mladí lidé svá vyznání.

JEŘÁBY (OLOMOUC)

Kolem čtvrtého století našeho letopočtu objevují křesťané symbol etiky v protnutí vertikály, vyjadřující sestup a vzestup, s horizontálou, symbolizující otevřenost na všechny strany vyjádření. Kříž. Syn člověka, jenž dává smysl a naději každému nezaviněnému utrpení pro budoucnost, jež po něm přichází. Tato idea povýšila i onen římský popravčí nástroj –

připomínající vertikálně horizontální etiku – i utrpení jednoho nevinného v univerzální symbol křesťanstva.

Od té doby, co rozvoj lidského intelektu (či strach z utrpení) tento symbol pozvolna vytlačil z obzoru dnešního diváka, může se toužící po hlubší etice potěšit i symbolem moderního jeřábu. Připomíná kříž, jehož zvedací ústrojí sestupuje nejprve sice prázdné, pak ale pozvedá neuvěřitelně těžká břemena do stejně neuvěřitelné výše.

Nesymetrie horizontálních ramen jeřábu nám může připomenout, že ani onen nevinný neztrácí v okamžiku utrpení svou soudnost, jednoho spolutrpícího, jenž mu důvěřuje, přijímá, druhého zatím neosloví, ví i o jeho utrpení, a nevzdává se své naděje i pro něj. Obrázek ukazuje jeřáby stavějící soukromé příbytky pro jednotlivce, po deštivé potopě, v záři duhy vycházejícího slunce.

U TOVÁRNÍ ZDI ZA PLAČTIVÉHO POČASÍ (OLOMOUC)

Prostředí vytvářené průmyslovým odpadem a opuštěnými průmyslovými objekty vyvolává depresi. Pokus zobrazit toto depresivní prostředí je současně vyznáním smutku nad opuštěným, nad tím, co bylo opuštěno i nad tím vším, co ještě opuštěno bude. Ale zajímavé je právě to, že v rose, kterou tento smutek do očí přináší, se přicházející světlo láme do jemnějších barev naděje obnovy. A to je poezie všedního dne.

FABRIKA ZA MRAZIVÉHO POČASÍ (OLOMOUC)

Uchvacovala nás poesie všedního dne, obdivovali jsme pastelovou barevnost zchátralých nebo chátrajících staveb, jež nám umožňovala spatřovat pod rozpadajícími se zdmi starých továren romantiku odcházejícího věku, v němž se zakládaly továrny. Připomínaly nám zříceniny hradů, ale také stopy lidského zápolení, do kterého místo mečů nastoupila moderní chemie. V omezeném prostoru, jenž nám naše situace uděluje, se otvírají obzory časů a lidských vztahů, chvějivá skutečnost života uprostřed nich.

MARINGOTKY V DEŠTI

Slzavé zrcadlo smutných louží odráží červené moře na nebi, tam nahoře před západem. Teprve mnohem a mnohem později jsem se dověděl příčinu smutné opuštěnosti maringotek: Onou zlou posedlostí kdysi krásné královny, jež vše zde zaklela, byla závist kolektivu, nedovolující svobodu jednat ani chudým potulným komediantům. A tak vše, co k jejich svobodnému řemeslu náleželo, raději vyvlastnila, i když nic z toho, co bylo vyvlastněno, nikdo jiný nepotřeboval.

OPUŠTĚNÉ HOUPAČKY A KOLOTOČ

*Až se jednou podaří zlomit kouzlo proutku studené královny,
lidé se vrátí do maringotek, zazní opět hudba a brzy se smísí
s radostným voláním malých velkých dětí. To už budou znovu
postaveny i houpačky, a střelnice se naplní novými růžemi.*

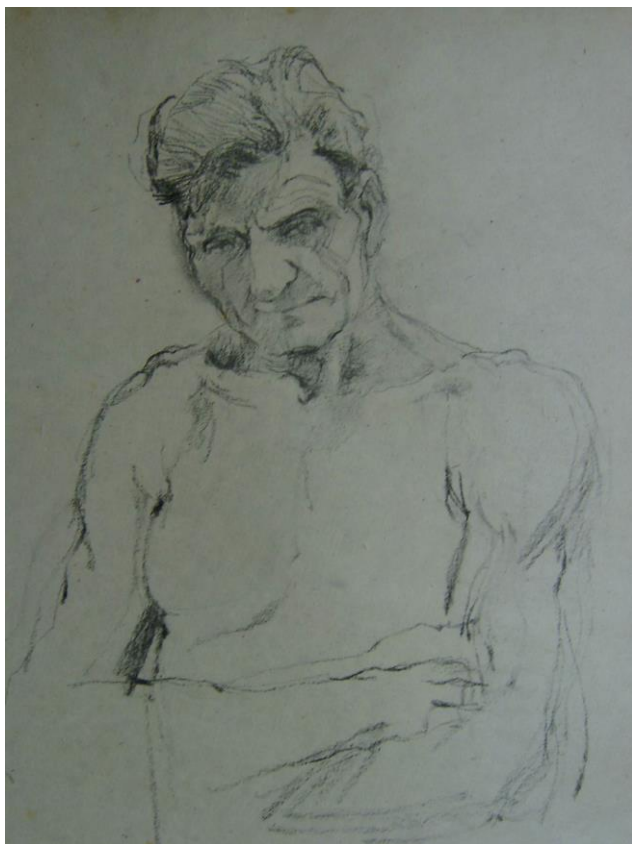
ZÁBLESK SLUNEČNÍHO SVĚTLA V PODMRAČENÉ KRAJINĚ

Osvětlil dva dělníky, dvě Individuality, ale přitom jakoby jejich ohnivé sloupy v noci a jejich dýmové pilíře ve dne, které kdysi provázely věřící Izraelity, byly od sebe dnes odděleny komíny, které vidíme v pozadí. Jinými slovy Hospodinovy oblakové sloupy individualistů jsou odděleny neproniknutelnými zdmi z pálených cihel, takže i zobrazení dělníci už asi nejsou jedna mysl a jedna duše, jako kdysi Izraelité, když vycházeli ze země otroctví, ale stávají se postupně jen dvěma oddělenými

monádami bez oken. Na dotvrzení toho se vlevo nachází ještě jeden zděný komín se dvěma oddělenými kouřovými otvory.

Tolik oddělování, kolik kouřů ve dne a kolik ohňů v noci. Takto zazděný oheň a kouř už neodděluje dobré lidi od zlého vojska, ale zatemňuje oblohu křížem krážem. Jen soucitný průlom slunce na chvíli sjednotí společným odleskem ty dva unavené dělníky.

OSTRAVÁK

Bydlel přes chodbičku naproti mně v dřevěném staveništním baráku. Ovládal zvláštní umění jízdy na motorce. Chodívali jsme spolu na pole krást brambory, v neděli se nevařilo. Tu se

náhle dal můj druh na útěk. V dálce jsem zahledl siluetu strážníka, který nás však nebyl schopen při pychu zpozorovat. Později mi prozradil, že má nešťastnou povahu, že kdykoli se opije, velmi těžko ovládá svůj hněv, spatří-li uniformu strážníka. Když se opil, bývalo s ním opravdu těžké pořízení.

Jeho příběh byl prostý. Vsadil se vsutku silácky: Vezme esenbákům před očima motorku a nikomu z nich se nepodaří ho chytnout. Nastala prý honička jako ve filmu. Kdykoli ho jeden z nich chtěl předjet, udělal šikovně takovou malou kličku se smykem a pronásledovatele zanechal daleko za sebou. Nakonec se esenbáci vzdali pronásledování. Přítel slavně vyhrál sázku a náležitě své vítězství oslavil.

Vyfasoval pět let. Protože byl robustní postavy a vhledu, který v hněvu naháněl strach, zavřeli ho spolu s církevníky. Ti své vězení přijímali jako zasloužený trest za činy svých předchůdců, kteří, když byla církev ve svém mocenském postavení, zneužívali své moci a místo aby pásli stádo, pásli více sami sebe. Kristovo panování není politická strana.

OSAMOCENÍ / ZOUFALSTVÍ A ÚSILÍ

Ztrácíme-li někoho blízkého, je to velmi zlé. Mnohem horší je, opustí-li nás někdo blízký, protože už nechce nebo nemůže v nás skládat díl svých nadějí. Někdy člověka potká obojí: nemá, komu by se svěřil a nemá pro koho být užitečný, chybí schopnost koncentrace, co činit? Když jsem se snažil vystihnout tento stav duše, neznal jsem odpověď. Taková chvíle je podobná situaci, v níž se ocitne člověk, odsouzený k výjimečnému trestu nebo ten, komu diagnosa určí omezený počet dnů. V celku života chápáno, je to situace každého z nás, jenomže my býváme jejím náhlým poznáním zaskočení. Někteří nás mohou odepisovat, ale my ještě žijeme stejnou kvalitou života. Jsme-li však v takovýchto okamžicích sami, opuštění, zůstává jen myšlení, jedině na něm bude záležet každý další nejmenší čin osamoceného.

Autor s obrazem *Osamocení* /2009/

**Autoportrét Jiřího Farského, kresba z přelomu padesátých
a šedesátých let 20. století.**

KTERÝM SE NIKDO NEKLANÍ

Jiří Jan Oktavián Farský

katalog výstavy

Broučkův dům, 29. března–31. května 2019

Editor katalogu: Sixtus Bolom-Kotari

Vydává: Muzeum Náchodsko, Masarykovo náměstí 1, 547 01 Náchod

muzeumnachodsko.cz

